

hivatalát. A miniszterelnök egyébként október harmadikán megjelenik a királynál kihallgatáson, hogy megvitassa vele a parlament megnyitásával kapcsolatos intézkedéseket. Ugyanakkor fogják megbeszélni a királyi trónbeszédre vonatkozó szöveget.

Henry Barbusse lesújtó véleménye a Népszövetségről

Néhány héttel ezelőtt Coudenhove Kalergi gróf, a Páneurópa-gondolat híres propagálójának körkérdest intézett a világ valamennyi neves politikushoz, írójához és művészéhez, mi a véleményük az „Európai Egyesült Államok” politikai koncepciójának megvalósításáról. Az Uj Kelet egyik korábbi száma már közölte is a beérkezett válaszok közül az érdekesebbeket. Kalergi folyóiratának legutóbbi számában Henry Barbusse válaszol a körkérdésre egy igen érdekes cikkben. Barbusse cikkét itt ismertetjük:

Az első kérdés: lehetséges-e az egyesült európai államok megvalósítása, — a második: vajjon egyáltalában szükséges-e ez?

— Az európai egyesült államok megteremtését kétféle módon lehetne elképzelni: vagy a népek által, vagy pedig a kormányokon keresztül. A kormányok által létesített Népszövetség talán tökéletesebb, hatásosabb volna, mint az előbbi, de ennek természetesen egészen más karakterrel kellene rendelkeznie, mint a mostani Népszövetségnek.

— A jelenlegi Népszövetség ugyanis olyan szervezet, amelynek világos célja van, de — amint látom — éppen kitűzött céljával ellentétes szellemben működik. Ebben az értelemben keletkezett európai egyesült államok a fő-kancellári kormányzatnak különös válfajai lennének, amelyben az imperialista nyugati államok delegátusai egyesülnének. Ezek mindegyike nacionalista szempontokat és partikuláris érdekeket tartana szem előtt, de nem a népek és a béke érdekét.

— Nem hiszem, hogy akár Ausztriára, akár más államra kedvező hatással lenne ilyen egészségtelen ötlet továbbfejlesztése. A mostani népszövetség gazdasági és szociális elnyomáson alapul. Addig e téren semmi sem történik, amíg az államok szövetségét nem alulról fölfelé alakítják meg, azaz olyan elemekből, amelyek valójában a béke érdekeit szolgálják. Ellenben, ha felülről lefelé akarnák megalakítani, olyan elemek kerülnek felszínre, amelyek a kereskedelmi konkurrenciában, saját nemzetük uralomrajutásában és a háborúban lennének érdekelve. Ez olyan elemi igazság, amit egy szofista sem ingathat meg.

— Ezekben talán már meg is feleltem az első kérdésre. Én tehát csak szerencsétlen vállalkozásnak tekinteném az európai egyesült államoknak az úgynevezett demokratikus korok nyak által való megteremtését, mert a miénk alapjában véve konzervatív kormányok. Az annak az állapotnak a fentartását jelentené, amely bennünket előbb-utóbb összeomlásra vezetne, annál is inkább, mivel az európai egyesült államok blokkot alkotnának a keleti veszéllyel szemben.

— A magam részéről csak egy irányt látok, amelyen széles alapokon el lehetne tüntetni az egészségtelen állapotokat: nevezetesen, ha Franciaország, Németország, Ausztria, stb. nem csak egy állam volna: Európa. Minden más terv megvalósítása csak tömegnyomort, tömegfájdalmat és tömeggyilkosságot okozna.

— Egyesült Államok a valóságban csak úgy létezhetnek, ha a nagy tömegek alkotják őket. Ami a kizsákmányolást és a nyomort illeti, ebben a fajok között nincs különbség és minden népnek egyszínű vére van. Azon a napon, amidőn a munkások és parasztok tömegei, akik a valóságban az emberiség élető erejét alkotják, szövetséget kötnek, a dolgok erejénél és józanságánál fogva eltűnik a mesterségesen teremtett háborús elnyomatások lehetőség is. Másként azonban seha. Csak egy pozitív, ha messze is lévő ideál van: saját maguk, a népek által létrehozott európai egyesült államok.

Ostrom Jom kippur előestéjén a targu-neamtzi zsinagóga ellen

A targu-neamtzi zsidók elverték és elkergették a tüntetőket. Cuza már csak az 1914 óta bevándorolt zsidók ellen harcol?

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lelkiismeretlen antiszemita agitáció az elmúlt vasárnap is meghozta a magagyümölcsöt. A fővárosban tegnap már riasztó hírek terjedtek el arról, hogy vasárnap több reggeli közösgben súlyos antiszemita zavargások voltak. A tegnapi hírek még rendkívül hevesek voltak, mert a posta nem kapcsolta a lapok tudósítóinak boszorgatását így a fővárosi sajtó is csak a belügyminisztérium kommunikációjából értesült a dolgokról.

Mára megérkezett postán a lap tudósítók értesítése, mely szerint a vasárnapi események sokkal súlyosabbak voltak, mint azokat az első jelentések feltüntették.

Piatra Neamtzban voltak a legsúlyosabb események. Vasárnap este a legnagyobb zsidó ünnep, a Jom kippur előestéjén, amikor a zsidók a templomban a legszentebb imádságukat a Kol nidret imádkozták, fiatal gyerekekből és felnőttekből álló csoport vette körül a str. Carolban levő zsinagógát. Egy adott jelszóra kövekkel dobálták meg a templomot és betörték annak összes ablakait.

Óriási pánik keletkezett a templomban levők között. Az asszonyok sikoltozni kezdtek, a férfiak pedig kimentek az utcára és szembeszálltak a zavargókkal.

Néhányat elverték közülük és azután elkergették őket. Érdekes, hogy a ködöbálók nagyjából az ottani gimnáziumok növendékei voltak. A zsidók azt hitték, hogy most már nem fog megismétlődni a tüntetés és hozzáálltak ismét az imához.

A franciák a horvát parasztpárt árulóját Európa legmodernebb politikusának tartják

(Genf, szeptember 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Radics Istvánnak minden sikerül. Míg forradalmi köztársasági pozban tetszelgett, addig a horvát parasztpárt bálványá volt és Pasicsék réme, akitől legalább is annyira remegett a vén balkáni róka, mint emennyire gyűlölte. Mikor elárulta a köztársasági eszmét, elárulta Moszkvát és paktumot kötött Pasicsékkal, — bár akadtak, akik árulásnak minősítették eljárását, — nagyjában mégis felszínre maradt régi pártja előtt is, sőt már arról is jöttek hírek, hogy ő közvetíti a megegyezést Jugoszlávia és Moszkva között. Radics tehát külső dolgokban bátran keltheti az „übermensch” látszatát, annál is inkább, mert a börtönből utja sokkal magasabb ívekbe lendült, mint azt ő maga a börtön előtt elképzelni merete volna. Radics nemrég a Népszövetség előtt excellált. Jellemző ez nemcsak Radicsra, hanem a Népszövetségre is, mely — ugylátszik — nem sokat ad a politikai jellemre s a politikusokat egyéni tetszetőségük után ítéli meg. Radics — a jelek szerint — ennek a tetszetőségnek minden attributumával rendelkezik és mint egy szeszélyes primadonna, — diadalokat ül a nézőtér, értsd a Népszövetség hisztériái felett.

Genfben Radics ugyszólván frappirozta az embereket. Nem úgy mint paraszvezér és demagóg — ez kellemetlenül érdekes dolog volna a parfümös, dekadens, cinikus diplomaták szemében, — hanem mint „kiváló egyéniség”. Radics és felesége, Genf legelágasabb és legdrágább szállodájában, a „Beau Rivage”-ban laknak, ugyanott, ahol az angol delegáció foglalta le az első emelet összes lakosztályait. A szálloda titkárját már napok óta ostromolják az újságírók, akik névjegyeiket adják le Radics részére. A sajtó valamennyi képviselője beszélni óhajt vele. Azonban Marzszenka asszony, Radics felesége, aki a titkár szerepét végzi, nem igen enged senkit személyesen az urához.

Akit a maharadzsa invitál

A hivatalos munka elvégzése után Radics rendszerint sétakocsizást tesz egy gyönyörű automobilon, amelyet a jugoszláv delegáció bocsátott rendelkezésére. Amint kilép az utcára, a fotografusok raja már rászegzi a kattogó gépeket s ugyanabban

A tüntetők széjjeloszlottak ugyan, de másutt ismét gyülekeztek és most már a Lasca Catargiu utcában levő zsinagóga ellen intéztek hasonló támadásokat. Még ezzel sem érték be, hanem a Piata Cogalniceanu felé mentek hasonló szándékkal. Ekkorra azonban már eljötték az időközben értesített rendőrök és erőyes közbelépésükkel megakadályozták a további fejleményeket.

A rendőrség többeket letartóztatott. A támadások során többen megsebesültek.

Az antiszemita tüntetések a legnagyobb elkeseredést váltotta ki a zsidók körében, de a lakosság faji és felekezeti különbség nélkül egyformán elítéli azokat.

Turnsa rendőrkapitány a történetek hatása alatt beadta lemondását.

A belügyminisztérium erőyes vizsgálatot rendelt el ebben az ügyben.

Ezzel egyidejűleg jelentik, hogy Cuza professzor a napokban egy manifesztumot fog kibocsátani, melyben felszólítja a diákokat, hogy látogassák rendszeresen az előadásokat. Frontváltását Cuza ezzel indokolja, hogy

a zsidókérdés ma már új fázisba jutott. Megváltoztatta véleményét és most már az 1914 óta ittlakó zsidókat egyenrangú polgároknak tekinti.

De fokozottabb kötelességévé teszi a diákoknak, hogy harcoljanak abban az irányban, hogy az azóta bevándorolt zsidók mielőbb elhagyják az országot.

a pillanatban már csattannak a felvételek, amikor Lord Cecil kezét fog véle és Marzszenka asszony. A híres román író: Vacarescu asszony odalép hozzájuk és Radics tökéletes franciasággal egy pár szellemes bókkal viszonzza kérdéseit. Vacarescu asszony el van ragadtatva s később így nyilatkozik társaságában: „C'est une grande intelligence!”

De nemcsak Vacarescu asszony, hanem Painlavé, Benes és Duca is el vannak ragadtatva Radicstól s ez az elragadtatás a legjelentősebb motívum, amivel a Népszövetség hiúság-vásárát jellemezni lehet.

A legszembetűnőbb sikert azonban Radics egy indiai maharadzsanál aratta, nem csoda: Radics szanszkrit nyelven egész fejezeteket citált előtte a „Ramajama”-c. hősköteményéből. A maharadza alig jutott szóhoz az elragadtatástól s lelkesedésében Indiába invitálta meg Radicsot, fényes palotájába. A perzsa követtel perzsául társalgott Radics.

„A legmodernebb politikus”

És most jön a legérdekesebb. Gauvain, a „Journal des Debats” vezércikkírója így nyilatkozik Radicsról: „Radics a legnagyobb tárgylagosan magyarázta meg politikáját az új konstellációban. Nagy értéknek tartom és legmodernebb politikusnak, akivel valaha is beszéltem. Hamisan voltam eddig informálva róla s ha visszatérek Párisba, igazi színben fogom feltüntetni ennek a kiváló embernek a kvalitásait.” ...

O tempora, o mores!

Halló Figyelem Halló
Reck és Társa általános kereskedelmi irodája, ingatlanforgalmi ügynöksége.
 Állandóan szállítunk bármilyen minőségű és mennyiségű szenet, kocsot, faszén, tüzfát. Minden néven nevezendő kereskedelmi ügylet lebonyolítását elfogadjuk. Árakat bizományi eladásra elfogadjuk. Ingatlanok, lakások, bútorozott szobák eladását, kiadását legelőszörben közvetítjük. Babát javítását elfogadjuk Iroda: Str. Baba Novac No 8. (Bethlen-u.)

Győződjön meg hogy aján-déktárgyakat arany, ezüst és brilliánsárkban legelőször-ban nálamszerezheti be.

F. Markovits, Cluj
 Wesselényi M.-u. No 20.

Arany ezüst és brilli-
 áns tárgyakban
 a legkényesebb igényeket is ki-
 elégítő nagy választék.

Az Uj Kelet az egyet-
 ság naplaja
 szerkesztik: Giszka
 Feltöltés szerkesztő Dr.
 Előfizetési árak: Egy
 240 lei, félre
 Az Uj Kelet cikkeit
 megjelölésével

A m

56
 192

— Tatarescu
 lentik: Tatarescu
 Ha nem állanak elő
 pokban Tg-Jiulba ut

— Ferechide
 natus elnöke. B
 szenátusi elnök állap
 Arra azonban gond
 ismét elnök lehessen

— A bukaresti
 tiltakozása egy
 elközbása ellen.
 mániai sajtószindik
 tott, melyen a me
 lap ismeretes ügye
 ték, hogy alkotmá
 tett el a prefektu
 hogy Marosvásár
 nában. Határozati
 ben tiltakozik a s
 len és kéri, hogy
 kolportázs-jog.

— Hatvani L
 Lajos, az emigráció
 gével október első
 Ittléte alkalmával
 vezete Kolozsváron
 Temesváron egy-e
 Hatvani Adyrol fo
 leg Bródyról is a
 váron és Nagyvára
 szemináriumokat f
 kell olvasni Adyt.
 lozsváron az Építő
 Hatvani Lajos m
 bárki beiratkozhat
 azonban kétszáz l
 Diákok és munká
 fizetik.

— Balkánko
 szigeten. Bukares
 nyert értesítésünk
 államok keleti egy
 úgynevezett balká
 melyen a következ
 séges balkáni front
 A balkáni népek k
 belül. Harc a szeke
 tésére teendő javas
 képviselőtében val
 részt vesz.

— Próbarep
 zött. Bukarestbe
 arról, hogy Galac
 járatokat állítana
 latra. Tegnapi de
 Galacból 8 órakor
 kor érkezett meg
 repülőgéppel tört
 rüen sikerült.

— A Szimp
 ből jelentik: Okt
 vasutügyi konferen
 menetrendjét fog
 Szimplon ezután
 Bukarestbe és es
 kor indul vissza.

— Ujabb k
 tikában. Bukar
 zett jelentések s
 ber újabb nehé
 a Radics pártiak
 melyek könnyen

48 óra

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bászági zsidóság napilapja szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Erzsébet szerkesztő Dr. Marton Erzsébet felelős szerkesztő. Dr. Marton Erzsébet. Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei. Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szerda
5686. Tisri 12.
1925. szept. 30.

— **Tatarescu jobban van.** Bukarestből jelentik: Tatarescu miniszter némileg jobban van. Ha nem állanak elő komplikációk, Tatarescu a napokban Tg-Julba utazik hosszabb pihenőre.

— **Ferechide nem lesz többé a szenátus elnöke.** Bukarestből jelentik: Ferechide szenátusi elnök állapotában némi javulás állott be. Arra azonban gondolni sem lehet, hogy Ferechide ismét elnök lehessen.

— **A bukaresti román sajtószindikátus tiltakozása egy marosvásárhelyi hetilap elkobzása ellen.** Bukarestből jelentik: A romániai sajtószindikátus tegnap este ülést tartott, melyen a marosvásárhelyi „Világ” című lap ismeretes ügyével foglalkozott. Leszögezték, hogy alkotmányba ütköző vétséget követett el a prefektus, amit csak súlyosbítt az, hogy Marosvásárhely rincsen a határ zónában. Határozati javaslatot fogadott el, melyben tiltakozik a sajtószabadság megsértése ellen és kéri, hogy adassék vissza a lapnak a kolportázs-jog.

— **Hatvani Lajos Erdélyben.** Hatvani Lajos, az emigrációban élő magyar író, feleségével október első napjaiban Erdélybe érkezik. Ittléte alkalmával a kisebbségi újságírók szervezete Kolozsváron, Nagyváradon, Aradon és Temesváron egy-egy felolvasó-estélyt rendez. Hatvani Adyról fog előadni, Kolozsváron esetleg Bródyról is a Magyar Színházban. Kolozsváron és Nagyváradon ezenkívül zártkörű Ady-szemináriumokat fog tartani e címen: *Hogyan kell olvasni Adyt.* Ezeket az előadásokat Kolozsváron az Építő Iparosok nagytermében fogja Hatvani Lajos megtartani. A szemináriumra bárki beiratkozhatik. A rendezési költségekre azonban kétszáz lej beiratkozási díjat szednek. Diákok és munkások ennek az összegnek a felét fizetik.

— **Balkánkongresszus az Athos félszigeten.** Bukarestből jelentik: Egyházi körökből nyert értesülésünk szerint közelebről a balkáni államok keleti egyházainak fejei az Athos félszigeten ugynevezett balkánkongresszust fognak tartani, melyen a következő kérdéseket vitatják meg: Egyeséges balkáni front kialakulása a bolsevizmus ellen. A balkáni népek közeledése az egyházak keretén belül. Harc a szekták ellen és az egyházak fejlesztésére teendő javaslatok. A kongresszuson Románia képviselőiben valószínűleg maga a patriarcha is részt vesz.

— **Próbarepülés Galac és Bukarest között.** Bukarestből jelentik: Hirt adtunk már arról, hogy Galac és Bukarest között repülőgépjáratokat állítanak be, egyelőre csak postaszolgáltatásra. Tegnap délelőtt volt az első próbarepülés. Galacból 8 órakor indult a gép és 9 óra 5 perccor érkezett meg Bukarestbe, Botez típusu francia repülőgéppel történt a kísérlet, amely nagyszerűen sikerült.

— **A Szimplon új menetrendje.** Bukarestből jelentik: Október 15-én Párisban nemzetközi vasutügyi konferencia lesz, melyen a Szimplon új menetrendjét fogják megállapítani. Terv szerint a Szimplon ezután 11 óra helyett 8 kor érkezik Bukarestbe és este hét óra helyett 9 óra 20 perccor indul vissza.

— **Újabb komplikációk a jugoszláv politikában.** Bukarestből jelentik: Belgrádból érkező jelentések szerint a jugoszláviai politikai életben újabb nehézségek támadtak. A radikálisok és a Radics pártiak között differenciák keletkeztek, melyek könnyen komplikációkra adhatnak okot.

Kolozsváron hatvanöt százalékos bukott el a pótérettségi írásbelijén

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután félkettőkor függesztették ki a Liceul Gheorghe Barițiuban a pótérettségi írásbeli részének eredményeit. A vizsgára Désről, Besztercéről, Naszódáról, stb. helyekről százötvenhét jelentkeztek, akik közül hatvannyolcan mentek át a pótérettségi írásbeli vizsgáján. Ez a lesújtó eredmény óriási elkeseredést szült a tanulók körében és amikor az eredményt a bizottság kifüggesztette, az elkeseredett tanulók hangosan kifakadtak és az eredményt kihirdető jegyzéket darabokra tépték.

Alkalmunk volt beszélgetést folytatni néhány diákkal, akik elmondták, hogy egész nyáron át a legkitartóbb szorgalommal tanulnak éppen azért, mert tudták, hogy a vizsgáztató bizottságnál nem számíthatnak elnézésre — és most mégis elbuktak.

Az írásbeliből sikeresen pótérettségizett diákok közül szóbelire ma délután a besztercei, dési és naszódiaiakat engedték és ha ezek vizsgája ma befejeződik, úgy holnap sorban következnek a többi diákok.

A zsidó diákok sérelme és a Népszövetség

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnökének nyilatkozata

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Tarbut-diákoknak a pótérettségi írásbeli vizsgájától való visszalépésével kapcsolatosan egyes kolozsvári lapokban olyan hírek jelentek meg, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség a Népszövetségnél fog orvoslást keresni a zsidó tanulókat ért sérelem miatt. Ezekre a lapközleményekre dr. Fischer József, a Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke a következő nyilatkozatot teszi közlé:

A helyi sajtóban dr. Klein Miksának nyilatkozata jelent meg, melyben bejelenti, hogy a zsidó diákokat az érettségi vizsgálatok kapcsán ért vallási sérelem orvoslását végső fokon a Népszövetségtől fogja kérni. Az E. Zs. N. Sz. az orvoslás módozataival a nyilatkozat megjelenése idején még nem foglalkozott és ezért esetleges félreértések elkerülése végett megállapítené, hogy a kérdéses nyilatkozatot dr. Klein Miksa nem az E. Zs. N. Sz. megbízásából tette.

Cluj, 1925. szeptember 29.

Dr. Fischer József, az E. Zs. N. Sz. elnöke.

— **Szigoru körrendelet a vasuti incidensek megakadályozására.** Bukarestből jelentik: A CFR. vezérigazgatóság szigorú hangú körrendeletet küldött szét, melyben felhívja a tisztviselőket, hogy minden rendelkezésre álló eszközökkel akadályozzák meg a vasutakon előforduló incidenseket. A rendelet elmondja, hogy a vezérigazgatóságnak tudomására jutott, hogy a vasuti személyzet egyes incidenseknél teljesen passzívan viselkedett és még kísérletet sem tett arra, hogy azokat megakadályozzák. A vezérigazgatóság súlyos bírságokat helyez ki látásba.

— **Eljegyzés.** Izrael Jolánka Aiud (Nagy-Enyed), Zuckerberger Jenő Targu-Mures (Marosvásárhely) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Bulgária híve a genfi jegyzőkönyvnek.** Bukarestből jelentik: Kalfov bulgár külügyminiszter az „Universul” genfi tudósítójának interjút adott, melyben kijelenti, hogy Bulgária híve a genfi jegyzőkönyvnek, de nem nézheti jószemmel az egyes államok között létrejött magánegyezményeket.

* **Orgia, élvhajzás és gyönyörkérés** volt a régi orosz gárda főtisztjei egy részének a napi elfozaltsága. Szeretkezéseikben egymást váltotta fel az uró és az egyszerű kis cselédleányka... Ha pénzre állott elős az uzsorások kimerültek — gondolt ki sz ördög számtalan más utat is a gyenge, aljas és könnyűtermésű emberek részére... a Rivierán, Monte C'robán az olasz tengerparton: a menyországban... Szerelmes asszonyok... a címs annak sz ideálisan szép rendezésű Galdwyn-filmek, melyben egy enerá t, orosz tiszt (Erich Stroheim) a leg-aljabb esztőlökkel akarja szeretőjévé tenni a csodaszép, bájos, szőke kis Miss du Pont. A film csak 3 napig látható a Színházban!!

— **November kilencedikéig be kell fejezni a tatarbanari pert.** Bukarestből jelentik: A „Dimineata” szerint a hadügyminisztérium utasítására november 9-ig be kell fejezni minden körülmények között a tatarbanari pert. A dátum különböző kommentárookra ad alkalmat.

— **Triálmérkőzésen próbálják ki a kolozsvári válogatottakat.** Kolozsvár válogatott csapata múlt vasárnap Brassó válogatott csapatától 3:2 vereséget szenvedett. Ez a vereség meggyőzte a szövetségi kapitányt, hogy a válogatott játékosok kiválasztásánál nagyobb körültekintéssel kell eljárnia, miért is az október 7-iki triálmérkőzés játékosait az alábbiak közül fogják kijelölni: Kapusok: Lázár, Molnár. Hátvédek: Kriehofer I. és II., Pollák, Tirlea és Sutein. Halfok (centerek): Hatiegan, Branu és Schultz; jobbhalfok: Fazekas, Udvary, Raduch; balhalfok: Hara, Palocsay, Klein és Bán. Csatárok: balszél: Cipeigan, Marosan; balösszekötők: Punci, Man, Reményi; center-csatárok: Rakitovszky, Batrin, Kaneciar; jobbösszekötők: Falm, Fleischer, Istvánffy I. és Blaj; jobbszél: Giurgiu és Mezei.

— **Kivégezték Luxics Józsefet.** Budapestről jelentik: Megirtuk, hogy Luxics József kegyelmi kérvényét Horthy kormányzó elutasította. A gyilkost tegnap reggel kilenc órakor a Margit-körúti fogház udvarán kivégezték. Az elítélt nyugodtan viselkedett és rendkívül mély megbánást tanúsított. A szolgálattevő papot, aki utolsó lelki gyónatását végezte, megkérte, hogy imádkozzék érte. Mielőtt a hóhér elrugta volna lába alól a széket, hirtelen még a közönséghez fordult, meghajolt és azt mondta: „Isten velük!” Az ítélet végrehajtása alig pár pillanatig tartott. Az orvos az akasztófa alá lépett és konstataulta a beállott halált. Luxics semmiféle közelebbi családtagot nem hagyott hátra.

— **Rendőrségi hírek.** A Babes-utca 2. szám alatti ház padlása tegnap délután négy órakor ismeretlen okból kigyuladt. A tüzet a helyszínrre siető tűzoltóság félóra alatt teljesen lokalizálta. A kár megaladja az ötvenezer lejt. A rendőrség széleskörű nyomozást vezetett be, hogy a tűz keletkezési okát megállapítsa. — Husi Berta kereskedőnő az ötödik kerületi rendőrségnél feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki kasszájából 2000 lejt kivevő készpénzt ellopta. A bevezetett nyomozás során megállapítást nyert, hogy a tettes Anna Macanu cselédleány. A pénzt megtalálták a cselédleány holmiai között. A mai napon átadták az ügyészségnek. — Tegnap délután a Hunyadi-téren két favágó, Calian János és Péter Gyula összevesztett. A veszekedésből verekezés lett, amelynek során Calian Pétert baltájával úgy balvállon csapta, hogy az rögtön összeesett. A súlyosan sebesült Pétert be szállították a klinikára. A rendőrség Calian Jánost letartóztatta és kihallgatása után átadta az ügyészségnek.

יעדער יודישער קיימאן זאל עס בעהערציגען דאס ווי אונז אין דיעזען שווערע צייטן געגען זייט אונטערשטיצען מיסען עס אונז דאדער אונגעצייט דאס זי דען אין קוואליטאט פארציג ליכען בעקקקאפעע אין איהרען געשעפט פאר- מירען.

* **Hirdetmény.** Közhírré teszem, hogy Bermann Wolf csődtömegét képező ingóságok, u. m. fűszerárak, üzletberendezés s más tárgyak szeptember hó 30 án d. u. 3 órakor és a következő napokon nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fognak adani. Dr. Sotir Constantin tömeggondnok.

* **Purgó az egyetlen biztos hashajtó.** 1

Zsoldos tanintézet

Az ország legrégibb és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mellett készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire vidéki tanulókat is.

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

48 óra alatt tisztít, 10-35 telefonra házhoz küld, Czink kelmeifestő.

KÖZGAZDASÁG

Január elsejéig meghosszabbíthatók a lejárt italmérési engedélyek

Minden 1000 lakos után egy italmérési engedélyt fognak kiadni nyilvános árlejtés útján. Újabb miniszeri intézkedés

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A pénzügyminiszter ma átiratot intézett az összes pénzügyi adminisztrációkhoz, amelyben utasításokat ad arra, hogy az új szesz törvénnyel kapcsolatosan a szeszárúsításra vonatkozólag milyen szempontokat kell figyelembe venni. Az átirat közli, hogy a minisztériumba több jelentés érkezett be arról, hogy egyes községek italmérési engedélyek nélkül maradtak azáltal, hogy az ideiglenesen kiadott italmérési engedélyek lejártak, véglegesen pedig nem adtak ki. A rendelet szövegét alább adjuk:

a) Azokban a községekben, helységekben, ahol a lakosok száma 1000, de nem rendelkeznek egyetlen italmérési engedéllyel sem, vagy azokban a helységekben, ahol a lakosok száma többbezerre rug, de minden ezer lakosra nem esik egy italmérési engedély, nyilvános árlejtés útján minden ezer lakosra egy italmérési engedély adandó ki.

b) Azokban a községekben, ahol ezernél kevesebb a lakosok száma és engedéllyel nem rendelkeznek, egy olyan engedély adandó ki, amely mindenféle italárúsításra feljogosít, de kizárólag csak helyi fogyasztásra. Ehhez a kategóriához tartozó korcsmák, ha a község jónak látja, tarthatnak vendéglőt is, ahol melékesen ételmeüt is árúsíthatnak.

Az a és b pont alatti kategóriához tartozó engedélyek kiadása árlejtés útján hajtható

Gazdasági krízis Dániában a valuta-emelkedés miatt. Hágából jelentik: A dán korona emelkedése súlyos válságba sodorta Dánia mezőgazdaságát. A mezőgazdasági tanács feliratban fordult a kormányhoz és ebben rámutat arra a súlyos válságra, amelybe az ország mezőgazdasága és ipara került a dán korona állandó és rohamos javulása következtében. Két hónap óta tart a dán korona árfolyamának emelkedése és ez azzal a következménnyel járt, hogy a dán mezőgazdaság kivitele annyira megcsappant, hogy hetenként

vége, az előirt kondíciók szemeltartása mellett.

Azok a régi engedélyek, melyek 1925 január 1-én jártak le, akár élveztek meghosszabbítást, akár nem, 1926 január 1-én minden körülmények között lejártaknak tekintendők. Ezen időpontig az összes kocsmárosok kötelesek a birtokukban lévő italokat eladni, mert a jelzett terminuson túl semmi szín alatt sem lesz meghosszabbítva egyetlen engedély sem. 1926 január 1-ig meghosszabbításokat a tulajdonosok az adminisztrációktól kérhetnek és a meghosszabbítást az adminisztrációk maguk adják meg.

A fentiek szemeltartása mellett az új engedélyek kiadását a legsürgősebben kell elintézni a szükséges árlejtéssel együtt. Az adminisztrációk tartoznak november 1-ig a pénzügyminisztériumhoz jelentést felrészteni arról, hogy árlejtések útján kik kaptak engedélyeket. Az engedélyek kiadásával kapcsolatos eljárások a prefektúrákkal karöltve teendők meg, még pedig a 154.696. sz. körrendelet figyelembevételével.

E rendelkezés következtében, tehát 1926 január 1-étől kezdve csupán azok a korcsmák, italmérések működhetnek, amelyeknek engedélye még nem járt le, vagy pedig árlejtés útján ezután jutnak az italmérési engedély birtokába.

mintegy 8 millió dán koronával kisebb az exportból származó bevétel. A helyzet már annyira súlyos, hogy a felirat szerint a dán mezőgazdák nagy része a korona árfolyamának további emelkedése által teljesen tönkremennek. A mezőgazdasági tanács ezért a kormánytól azt kéri, hogy a bankkamatlábát továbbra is szállítsák le és lassítsák meg a dán koronának parira való emelése tempóját.

Két nagy varsói pénzintézet fizetési zavara. Varsóból jelentik: A lengyel gazdasági válság következtében két nagy lengyel pénzintézet és pedig a Kereskedelmi és Hitelbank és az Egyesült Bank fizetési zavarokba került. A lengyel piacnak ez a megrázkódtatása arra készítette a Lengyel Bankot, hogy közbelépjen a válság elharapódzásának megakadályozására. Ebből a célból a szigorú hitelzárlatokat egyes esetekben enyhítik s arra érdemes bankoknak hiteleket fognak adni, hogy esedékes kötelezettségeiknek megfelelhessenek.

Gyufamonopólium Lengyelországban. Varsóból jelentik: A lengyel kormány évi 5 millió zlotyért bérbe adta a gyufamonopóliumot az International Match, Company-nak. A bérlet október elsején lép életbe és 20 évi időtartamra szól. Ennek letelte után, a gyárak és összes berendezéseik a lengyel állam birtokába mennek át.

A cseh szlovák cukorkampány finanszírozása. Prágából jelentik: Az idei cukorkampány finanszírozásában a pénzpiac kedvezőbb helyzetére való tekintettel a belföldi bankok nagyobb mértékben fogják részükét kiadni, mint tavaly. Mindamellett ezidén is angol hiteleket vesznek igénybe a cseh cukorgyárak.

Kolozsvári céghivatali hírek. A kolozsvári céghivatalnál az elmúlt hét folyamán az alábbi változásokat jegyezték be: A Sylva Rt.-nél Klemm Pál igazgatósági tagságát bejegyezték. — Kepecs Sámuel szesz- és likőrfinomító cégét bejegyezték.

TÖZSDE

Szeptember 29 én

A lej: Zürichben 250 00, Párisban 10 15, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A lej az európai pénzpiacokon, különösen pedig a közép-európai tőzsdéken tovább esik. A román pénzgység eme újabb esésének következtében a román piacokon hatalmas kereslet indult meg a külföldi devizák és valuták iránt. Az árak csaknem ugrászerűen emelkednek. Az árfolyamok a következők:

Bécs 29 30—29 60, Prága 6 20—6 25, Budapest 335—338, Páris 9 95—10 05, Zürich 40 30—40 60, Newyork 208 00—210 00, London 1015—1022, Milánó 8 50—8 65.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 30, Amsterdam 208 25, Newyork 518 12, London 2509 00, Páris 2450 00, Milánó 2102 00, Prága 1535 00, Budapest 72 50, Belgrád 920 00, Bukarest 248 75—250 00, Varsó 85 00, Bécs 73 15.

Bukarest. Devizák: Páris 9 94, Berlin —, London 1018, Newyork 208 50, Milánó 8 54, Zürich 40 60, Bécs 29 50, Prága 6 21.

Bukarest. Valuták: Napoleon 795, német márka 49 00, leva 1 50, török lira 114, font sterling 995, francia frank 9 90, svájci frank 39 50, olasz lira 8 55, drachma 3 10, dinár 360, dollár 206 50, lengyel forint 35 00, osztrák shilling 29 10, magyar korona 23 50, cseh korona 6 12, belga frank —, holland forint —.

SPORT

Egy izgalmas délelőtti mérkőzés

A Haggibbor tartalékolt csapata 3:0 (0:0) arányban győzi le a munkáscsapatot

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt a mérkőzés időpontjának szokatlan volta ellenére is nagyszámú, mintegy 2000 főnyi közönség gyűlt össze a sétatéri pályán, hogy tanuja lehessen a Haggibbor és KMTE bajnoki mérkőzésének. Sajnálatos, hogy néhány, magát fegyelmelni nem tudó KMTE játékos sportszerűtlen viselkedése a második félidő végén a sima lefolyásnak ígérkező mérkőzés nivóját durváskodásaival teljesen lerontotta. A mérkőzés vezetésére delegált Winkle István bíró nem tudott teljesen megfelelni feladatának és igyekezett az egyre gyakrabban ismétlődő faultokat megbüntetni, — midőn már a fegyelem a pályán teljesen felbomlott. Későn alkalmazott represszáliái sem tudtak végetvetni ezeknek a sportszerűtlenségeknek, amelyek szomorú módon a tribünön és az öltözők mögött is a rendőrség ügykörébe tartozó folytatást nyertek. Erről lapunk más helyén számolunk be.

A Haggibbor a hiányzó Reményi és Farkas helyén az ifjusági Márkkal és Rosenfeld III-val startol a komplett összeállítású munkáscsapat ellen. Már a mérkőzés első perceiben kidomborodik a Haggibbor nagy technikai fő-

Az őszi és téli divat

szövet, selyem és bársony

ujdonságai megérkeztek!

Ugy ezeket, mint katáplüssöket, férfi szöveteket, vásznakat és szőnyegeket

legelőcsöbben

RENAISSANCE

áruház árusít.

Cluj, Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-utca) 15. szám.

Lloyd Express

Az

Hogyan

(Budapesti hírek) A demokratikus ellen, min kosságra, fognak m uton lévő kuriai bir letogták é

Mint az őrség már Mátyás volt Béla megbí gert sikerül na, hanem akik a legna detektívfeltánnak ke Mátyással Rabos det és négy de autótexit k állt az autótünést ne k ált az autócökmőkökat állt, mint h

A közel lamosalkalm hoz segíteni kosi, aki a ban a Borá

Hetényi ügyelőnek, előtt, hogy — Ezt szóról-szóra, kicsoda: ron van? Pestre?"

Mikor Péter letett az autóból — Na Rákosi a detektívve — Ön gyok Spitz

— Az l — Akko követte Szat

Rákosi lami vice tö zett Weinber ber is körül nesen belefut a detektívek kezdett:

— Segit Ezt azért dítassa mag azonban jól mosóteknőket hogy Rákosi közelben vár tányásra W jába vezeték szemet néze monda neki — Na, S

Rákosi é — De k tetszik ezt k van szó... És mosoly

K

Az 1919. évi bünvádi eljárás alapján ítélik meg Rákosi felett

Hogyan fogták el a volt magyar népbiztost. Oroszországban Rákosi helyett elfogták tuszul két magyar zsentrit

(Budapest, szeptember 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Rákosi kihallgatását vasárnap és hétfőn folytatták. Bevallotta, hogy a bécsi kongresszus elhatározta a magyarországi szociáldemokratapárt szétbomlasztását. A rendőrség nyomozása most már Székesfehérvárra is kiterjed, mert az a gyanu merült fel, hogy az összeesküvés szálai egészen odáig vezetnek. Rákosi kosságra, felségértésre és lázadásra való felbujtásra szól és valószínű, hogy ennek alapján uton lévő Hármaskör Alfréd és Molnár Victor magyar állampolgárokat, akik közül az első egy letöltött és egy szentpétervári börtönbe szállították.

Mint az Uj Kelet jelentette, a budapesti rendőrség már több, mint egy hete tudta, hogy Rákosi Máttyás volt népbiztos és Weinberger Zoltán, Kun Béla megbízottja Budapesten vannak és Weinberger sikerült kinyomozni. Nem tartóztatták le azonnal, hanem minden lépését figyelték a detektívek, akik a legnagyobb óvatossággal jártak el. Hein Péter detektívfelügyelő megtudta, hogy Weinberger Zoltán kedden délelőtt találkoznia kell Rákosi Máttyással a Köztelek utcában, a Hangya háza előtt. Rabos detektívfelügyelő egy rendőrségi sofőrrel és négy detektívvel az autótaxi vállalatnál egy autótaxit kért kölcsön és már reggel féltízkor odaállt az autótaxival a Hangya háza elé. Hogy feltűnést ne keltsen, négy csibésznek öltözött detektívült az autótaxiban, mosóteknőket és hurcolkodási cémkőket tartottak az ülőkben és az autó ott állt, mint hogyha elromlott volna.

A közeli vilamosmegállótól még néhány vilamosalkalmazott sietett oda az elromlott autótaxihoz segíteni, hogy hátha szükség van rájuk. Rákosi aki alacsony, apró emberke, tízenegy óra tájban a Boráros-tér felől érkezett.

Hetényi kiadta az utasítást Hein detektívfelügyelőnek, hogy semmiesetre se említse Rákosi előtt, hogy a nevét ismeri.

— Ezt mondd neki — mondotta Hetényi — szóról-szóra, ne hogy neszt vegye, hogy tudjuk kicsoda: „Na Spitzer ur, hát maga nem Szatmáron van? A sikkasztás után felmért ide jönni Pestre?”

Na Spitzer ur!

Mikor Rákosi az autótaxi mellé érkezett, Hein Péter letett az öléből egy gyermekkoscát, kilépett az autóból és ezt mondta:

— Na Spitzer ur!

Rákosi megfordult és nagyon idegesen rászólt a detektívre:

— Ön összetéveszt valakivel, én nem vagyok Spitzer.

— Az lehet — mondta a detektív.

— Akkor ön a Grün, aki azt a sikkasztást elkövette Szatmáron.

Rákosi mosolyogni próbált, azt hitte, hogy valami vicc történt, de ugyanebben a percben érkezett Weinberger, aki mikor látta, hogy négy ember is körülfogta Rákosit, futásnak eredt és egyenesen belefutott a négy detektív karjába. Amikor a detektívek lefogták, magából kikelve orditozni kezdett:

— Segítség, megtámadtak, segítség!

Ezt azért tette, hogy a közönséggel kiszabadítsa magát a detektívek kezéből. A detektívek azonban jól fogták és amíg az autóról leszedték a mosóteknőket és fazekakat, meg a gyermekkoscát, hogy Rákosit beszállítsák a rendőrségre, addig egy közelben váró rendőrségi autón bevitték a főkapitányságra Weinbergert is. Rákosit Hetényi szobájába vezették. Hetényi egy pár pillanatig farkaszemet nézett a volt népbiztossal és aztán ezt mondta neki:

— Na, Spitzerkém...

Nézzé Máttyás

Rákosi élénken tiltakozni kezdett.

— De kérem, én nem vagyok... Hát, hogy tetszik ezt képzelni, valami kellemetlen tévedésről van szó...

— És mosolyogva nézett a főkapitányhelyettesre.

Hetényi felállt és ezt mondta:

— Nézzé Máttyás...

Ebben a pillanatban falféher lett Rákosi, kiverte a komokát a hideg verejték, szédülni kezdett s ha két detektív meg nem fogja, végigzuhan a szobában:

— Hát ismernek? Végem van.

Reinitz a tábla előtt is ártatlanságát hangoztatja

A nagyváradi táblai tárgyalóteremben újra leperog a nagybányai erdő titka

(Oradea-Mare, szeptember 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Szatmár felől jövő reggeli személyvonat érkezését ma különös izgalom előzte meg. A máskor csendes s csak a vonatok befutása idején megszinesedő és hangossá váló perronon fegyveres fegyőrök állanak, komor, zord tekintettel. Élükön a nagyváradi fogház igazgatója. A fegyveres örök körül hírlapírók forgolódnak, szintén izgatottan. Ez a nagy izgalom Reinitz Jakabnak szól, a már szinte legendás hőssé vált, titokzatos fegyveres, akit a szatmári törvényszék rablőgyilkosságban mondott ki bűnösnek s ezért életfogytiglani fegyháza itélte.

Végre, alig pár perc késéssel, befut a vonat. Rengeteg tömeg oszlik bomlik szét a kupék kijáróján, zsvaj, kacaj, kiáltás hangzik a levegőben, az utasok nagyrészenek ugylátszik sejtelve sem volt arról, hogy vonatjuk Reinitz Jakabot hozta magával. Az egyik harmadosztályú fülkéből végre sötéten, mint valami fantom, — mely nagyon is emberi ábrázatot öltött, — szuronyos őrei társaságában, fekete ruhában, élénk szemekkel, meredt tekintettel megjelenik Reinitz Jakab.

Reinitzot átadják a váradi fegyőröknek

Kemény, elszánt lépésekkel tart a perronnak. A szatmári fegyőrök tisztelegve állanak meg a fogházigazgató előtt és katonásan adják le jelentéseiket és irataikat. Reinitz Jakabot ekkor körülveszik a nagyváradi fegyőrök és szuronyaik csillogása közben megindulnak vele a Tábla felé, ahol Reinitzra már várnak az ítélkező bírák.

A táblai tárgyalás féltíz órákor veszi kezdetét a Tábla nagy tanácsstermében, dr. Ilie Andor tanácselnök elnökletével. Az elnök mellett Domokos László, dr. Nicolae táblabírák foglalnak helyet. A vád képviselőire fentartott helyen Nicu ügyész ül. A védők helyén dr. Borgida Béla, Reinitz szatmári védője és dr. Simona György ügyvéd foglal helyet.

A teremben halálós csend. Csupán a filmfelvétel gépek kattognak, fényképkazetták csavarjainak pattogása hallzik. Készülnek a felvételek Reinitzről, melyekre az egyes operatőrök külön engedélyt szereztek. Az elnök végre megnyitja az ülést, utasítást ad arra, hogy vezessék elő Reinitz Jakabot. Dr. Ilie elnök konstátálja, hogy az eljárás az összes törvényes formáknak megfelel. Az elnök bejelentését a vád részéről a főügyész, a védelem részéről a két védőügyvéd helyeslőleg tudomásul veszi.

Kezd tét veszi a táblai tárgyalás

Az aktus ezzel kezdetét veszi. Reinitzot a bírói emelvény elé vezetik. Egyetlen arcizma sem rándul meg, áll, mintegy súlyos tehertől roskadozó, de meg nem roppanó tölgy. Az elnök felteszi az első kérdést:

— Tud-e románul?

— Nem, válaszol Reinitz. Ezután nacionáléja-

Közel öt percig tartott, amíg Rákosi magához tért és akkor a következőket mondotta jegyzőkönyvbe:

— Beismerem, hogy azonos vagyok Rákosi Máttyás volt népbiztossal, aki a proletárdiktatúrában vállalt hivatali és körözés alatt áll. Vakmerően elkövettem, hogy visszaszöktem az országba, itt hivatást véltem teljesíteni. Beismerem azt, hogy pénzek érkeztek a kommunista párthoz, Gógós és társai kezeihez, körülbelül havi ezeröttszáz dollár és ez a pénz a kommunista párt megszervezésére volt fordítandó.

Itt elcsuklott a hangja és falféheren nézett fel Hetényire:

— Most többet nem bírok mondani, kérem, méltóságos uram, ne hallgattassanak ki tovább, mindent elmondok, tudom, hogy ugysis végem van.

Amikor kivették a főkapitányhelyettes szobájából, megkérdezte tőle:

— Ugy-e, engem most gyorsított eljárással kötéltre ítélnék?

— És mikor nem felelt neki, úgy támolygott a folyosón a legközelebbi detektív szobáig, hogy két embernek kellett a karjánál fogni.

Elmondja, hogy hol született, hány éves, hogy családos, zsidó vallású.

— Volt-e már büntetve? — kérdi most már magyarul az elnök.

— Igen — feleli Reinitz. Egyszer csalárd bukásért, egyszer család büntetése miatt.

Az elnök a nacionálé felvétele után elrendeli a szatmári tárgyalás jegyzőkönyvének felolvasását. Reinitz apatikusan, abszolút nyugalommal hallgatja végig a szörnyű vádakat, az ítélet indokolását. Nem látszik rajta, hogy gondolatában megégyeszen átélne a borzalmas dráma izalmait. Valószínűleg nem is érti a román nyelvű iratok minden részletét. Kétóra fele járt az idő, amikor az iratok felolvasása véget ért. Az elnök ekkor elrendeli a tárgyalásnak délután 3 órákor való folytatását.

A délutáni tárgyalás

A délutáni ülésen Reinitz részletes kihallgatása következett. Az elnök feltette a kérdést, hogy bűnösnek érzi-e magát, mire Reinitz határozott nemmel felel.

— 1923 szeptember 10-én, — mondta az elnök — amikor a rendőrségen először kihallgatták, letagadta, hogy Grosszal együtt utazott.

— Azt hittem, — válaszolt a vádlott — hogy Groszt csempészés miatt fogták el valahol. Félttem, hogy engem is belekevernek.

— De később is tagadta.

— Még nem volt tudomásom eltűnéséről.

— Hogyan lehet, hogy elutazott Grosszal, anélkül, hogy tudta volna, miről van szó. Ilyent nem tesznek üzletemberek.

— Grossz csak azt mondta, hogy prima üzletet csinálunk s a vonaton megmondja a többi. A vonaton tényleg közölte, hogy aranyat vesz és át-csempészi Magyarországra.

— Hogy lehet, hogy Grossz nem vitt semmit sem az utra, jóllehet előre tudták, hogy sokáig távol lesznek?

— Nagyságos Elnök Ur, — mondja siró hangon Reinitz — ez tisztázza az egész ügyet és ez bizonyítja ártatlanságomat. Ha én ajánlottam volna ezt az üzletet, akkor Grossz felkészült volna.

Elnök: Hogy lehet az, hogy két olyan intelligens ember, mint maguk, elindulnak az erdőbe pénzzel? És miért mutattatta be magát Grosszal úgy, hogy Grünberger Nánásról? Miért nem mondta meg a nevét?

— Méltóságos Elnök Ur, ha én azt mondom, hogy Reinitz vagyok Szatmárról, rögtön gyanut keltek.

Azután elmesélte Reinitz, hogy Nagybanán az István-szállóban szállottak meg, ahol Grossz elvált tőle. Előbb azonban huszonkétezeröttszáz lejt adott át neki.

— Ennyi pénzt átadott Grossznak és mégis eszközölt később fizetéseket? Kaufmann azt mondja, hogy maga szegény ember, honnan volt anyai pénze?

Kristály kelmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár Cluj
 Szövedgyárak és kereskedők figyelmébe!
 Festünk szintartóan bármilyen színre pamut, gyapju és műselyem fonalat. Fonalféherítés. Kereskedőknek adjusztálva.
 Nagybanani festésnél árendemény! 500
 Telefon 500

Hitelbank és...
 ba került. A...
 ása arra kész...
 szövebeljpen a...
 yozására. Eb...
 kat egyes ese...
 ankoknak hi...
 es kötelezett.

országbán.
 ormány évi 5...
 famonopóliu...
 pany-nak. A...
 s 20 évi idő...
 a gyárak és...
 am birtokába

pány finan...
 z idei cukor...
 piac kedve...
 belföldi ban...
 részüket ki...
 t ezidén is...
 cseh cukor-

lerek. A ko...
 ét folyamán...
 be: A Sylva...
 tagságát be...
 és likör-

10-15, Buda-

pénzpiacokon,
 sdéken továb...
 esésének kö...
 mas kereslet...
 nták iránt. Az...
 ek. Az árfo-

6-25, Buda...
 ürlich 40 30—
 ondon 1015—

, Amsterdam
 509 00, Páris
 35-00, Buda...
 rest 248-75—

9-94, Berlin
 3-50, Milánó
 Prága 6-21,
 795, német
 ra 114, font
 svájci frank
 3-10, dinár
 5-00, osztrák
 cseh korona

Mérkőzés

3:0 (0:0)

sapatot
 Az Uj Kelet
 a mérkőzés
 ére is nagy-
 önség gyült
 a lehessen a
 érközésének
 fegyelmezni
 rütlen visel-
 ima lefolyá-
 durváskodá-
 özés vezeté-
 nem tudott
 gykezett az
 kat megbün-
 pályán tel-
 t represszá-
 k a sport-
 ru módon a
 a rendőrség
 k. Erről la-

yi és Farkas...
 senfeld III...
 u munkás-
 perceiben
 echnikai fő-

— Dollárokat adtam el.
— Erről eddig nem tett említést.
Reinitz bizonygatja, hogy tett és Simonca dr. is igazolja, hogy első vallomásában csakugyan tett erről említést Reinitz.

— Azt mondta az utolsó tárgyaláson, — mondja az elnök, — hogy Grosz 7-én Kolozsváron volt. Hol volt addig?

— Ezt kérdeztem én is az ügyész urtól, amikor azt állította, hogy 8-án végeztem Grosszal.

Elnök: Azzal gyanúsítják, hogy a Grosz utolsó levelét maga írta.

Reinitz: Ez hazugság! A stílus is igazolja, hogy nem én írtam.

Elnök: Miért tagadta, hogy Groszt ismeri?
Reinitz: Nem tagadtam le és nem is tagadhatam. Groszné minden szava hazugság.

Az elnök szünetet rendel el a bíróság visz-
szavonul. Mikor újra megkezdik a tárgyalást, az elnök bejelenti, hogy fel fogják olvasni a kassa-
tanuk vallomását, amelyek most érkeztek meg. A védelem erre semmisségi panaszt jelent be. A tárgyalást holnap reggel nyolc órakor folytatják.

Egy kolozsvári sportmérkőzés antiszemita epilógusa

Sulyosan inzultáltak a betegségéből most lábadozó Deutsch Simit

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kellemetlen incidens játszódott le a KMTE-Haggibbor mérkőzés után, amely vasárnap délelőtt tartották meg a kolozsvári sportpályán. A mérkőzést eredetileg délutánra tűzték ki, de a Jom kippur miatt délelőttre tették át. Körülbelül kétezerfőnyi tömeg gyűlt össze a tribünön és az állóhelyeken. A közönség hangosabb része a KMTE híveiből, munkásokból és inasokból került ki, de kívülük ott volt a Haggibbor rendes közönsége is és a mérkőzések törzspublikuma. A mérkőzés, amelynek lefolyásáról lapunk sportrovatában számolunk be, élénk „lendülettel” indult. Ez a tulzolt lelkesedés egyébként mindig észrevehető, amikor valamelyik csapat a Haggibbor ellen játszik. Az ellenfelek ilyenkor mindennél nagyobb erőfeszítésre készülnek és mindennél nagyobb eredményre törekcsenek. A KMTE is ezzel a fokozott energiával indult a küzdelemben. A játék az első félidőben eldöntetlenül végződött. Ez az eredménytelenség arra ösztönözte a KMTE játékosait, hogy a második félidőben tulhajtott erővel nyomuljanak a Haggibbor ellen, amelyet már-már legyőzöttnek hittek. Várakozásuk ellenére azonban a Haggibbor hirtelen tért hódított és rövid egymásutánban három gólt lő a munkáscsapat kapujába. A harmadik gól után a tribünön egy kis inasgyerek valami sulyos zsidóellenes ki-
szólásra fakadt. Az egyik zsidó fiatalember, aki a közelében ült, meghallotta ezt és energikusan rendreutasította. A játék ezután befejeződött és a csapatok bevonultak öltözőikbe. Az a fiatalember, aki fent a tribünön az inasgyereket rendreutasította, szintén bement a Haggibbor öltözőjébe. Az inasgyerek, aki egész idő alatt csak egy alkalmas pillanatra várt, utánalopódzott és több társával együtt az öltöző bejárata előtt foglalt állást.

— Jöjjön csak ki az a zsidó — kiáltotta,
— majd én megmutatom neki!

Társai felhasználták a kisfiu ingerlékenységét és még tovább tüzeltek:

— Jöjjön csak ki, majd mi is segítünk!

Ebben a pillanatban ért oda Deutsch Simi, az ismert népszerű játékos, aki, amikor az inasgyerek újabb zsidózását meghallotta, hozzáfordult:

— Vigyázz fiam, ne mondj ilyeneket, mert baj lesz. Éredj haza!

Most egyszerre egy ismert kolozsvári szücs, Janki Lajos lépett ki a tömegből és indulatoskodva az inasgyerek partjára kelt.

— Igazad van fiam! — Majd pedig Deutsch Simi felé kiáltott: „Mit akar ettől a gyerek-től?”

Deutsch Simi, aki egyik legutóbbi sulyos sérülése folytán éppen lábadozó állapotban van, udvariasan válaszolt:

— Kedves Janki ur, én a gyereket csak rendreutasítottam. Önhöz nem szóltam és különben is, amint láthatja, beteg vagyok és nem állok le vitatkozni. — Majd, miután látta, hogy Janki teljesen ki van kelve magából, még hozzátette: — Hagyjon kérem utamra.

— De van nekem közöm hozzá! — mondta most már szinte ordítva a magáról meg-
feledkezett kereskedő és mielőtt még bárki megakadályozhatta volna, tetlegesen inzultálta a gyengélkedő játékos.

Ekkorra egész tömeg gyűlt össze az öltöző előtt. Sokan azonnal be akartak avatkozni és elégtételt venni a megbántott és ebben a pillanatban védekezésre képtelen játékosért, aki még most sem vesztette el a nyugalmát és az inzultusra csak ennyivel felelt:

— Köszönöm szépen Janki ur, majd gondoskodom a dolog elintézéséről.

Janki tovább szitkozódott és a legkvalifikálhatatlanabb zsidóellenes kifejezéseket hasz-

nálta. Véletlenül a tömegben volt Janki né-
hány vevője is, akik megbotránkozva nézték a magáról megfeledkezett Wesselenyi-utcai keres-
kedőt, aki az tüzletében használt sima modor helyett, most új oldaláról mutatkozott be. Meg kell itt említenünk, hogy a közönség román tagjai is a legnagyobb elítéléssel nyilatkoztak Janki brutális magatartásáról.

A kínos botránynak, amelynek határozott antiszemita jellege volt, értesülésünk szerint részben a rendőrség, részben pedig a futballszövetség előtt lesz folytatása. Jankit, aki valamikor maga is játékos volt, (a KMTE-nek volt tagja) értesülésünk szerint örökre ki fogják tiltani a sportpályáról.

Sulyos éhséglázadások törtek ki Perzsiában

Perzsa monarchisták megszállták a teheráni szovjet-követség épületét

(Páris, szept. 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Teheránból a francia fővárosba érkezett jelentések szerint Perzsiában éhséglázadásban tört ki a szegényebb néposztály. A városokban megröhamozták a hatósági palotákat és követelték az elrejtett élelmiszerek azonnal való kiosztását.

Több helyütt a lázadók behatoltak az üzletekbe és fosztogattak. A katonaság közbelépett és sortűzet adott a zavargókra, akik közül többen megsebesültek.

A zavargásokat a kormányellenes monarchisták arra használták föl, hogy rohamot intézzenek az orosz követség ellen. Lefegyverezték az odarendelt katonaságot és megszállták a követségi palotát. Itt manifesztumot szövegeztek, amelyben az éhség okául a köztársas-

ság kormányának gazdálkodását jelölték meg és követelték a sah visszatérését.

A szovjetkövetség vezetője felszólította a tüntető csapatot a követségi palota elhagyására.

— Mi nem akarunk beavatkozni — mondotta a követ — Perzsia belső ügyeibe, legkevésbé a monarchistáknak a kormány elleni harcába. A szovjetkormány igyekezett átsegíteni Perzsiát az éhségkriszisen, amennyiben százezer pud gabonát és lisztet ajándékozott az országnak. Oroszország továbbra is segíteni kívánja a perzsa népet és hajlandó igen olcsón szállítani gabonát.

A monarchisták elhagyták a követség épületét, a zavargások azonban továbbra is folynak az országban. Az éhséget a rossz termés idézte föl.

A török külügyminiszter nyilatkozata

Mossulról, Törökország belügyeiről, a restaurációs és bolsevik propagandáról

Genf, szeptember 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tewfik Ruschdi bey, török külügyminiszter szeptember 24-én hagyta el a Népszövetség székhelyét. Elutazása előtt érdekes nyilatkozatot tett a Mossul kérdésről, Törökország mai helyzetéről és több az országot érintő aktuális ügyről.

— Mi, akik az új Törökország sorsát irányítjuk, — mondotta — hinni akarjuk, hogy mégis más világban élünk és nem a háborút megelőző években. Fájdalom, már kezdik elfelejteni azokat az ideálokat, amelyeknek megvalósítását az emberiség a háborút előtt maga elé tűzte. Mi azonban mégis hisszük, hogy a népek önrendelkezési jogának elve nem közönséges üres frázis. Nem akarok a Mussul-kérdés lényegébe és részleteibe bocsátkozni, csak egyetlen kérdést vetek föl: kinek van több joga erre a területre, egy olyan államnak, amelynek imperialista törekvései vannak, vagy pedig egy olyan államnak, amely évszázadok óta ura ennek a területnek? Mossulról törökök és kurdok lakják, nem pedig angolok. Az igazság kétségtelenül a mi oldalunkon van, de a lausannei békeszerződés is. Éppen ezért nem vagyunk hajlandók jogainkat feladni és tudni fogjuk jogainkat megvédeni is.

Arra a kérdésre, hogy milyen a mai Törökország gazdasági helyzete, a külügyminiszter ezeket mondotta:

Törökország gazdasági és belügye

— Minden okunk meg van arra, hogy meg legyünk elégedve a gazdasági helyzettel. Valutánk állandósul és elég rendezett pénzügyi körülmények között élünk. Az egész országban az újjáépítés munkája folyik serényen. Mondhatnám, romokon építünk. Azonban a nép életakarása, munkakedve és szívóssága a háborút követő rövid idő alatt annyira bevált, hogy most már nyugodtan nézhetünk gazdaságunk fejlődésére.

A belpolitikai kérdésekről Teafik Ruschdi bey ezeket mondotta:

— Nyugalom és rend uralkodik az egész országban és e rendet és nyugalmat misem zavarja. Ami a belső politikai helyzetet illeti, rá kell mutatnom arra a körülményre, hogy a kormány és a parlament nem dolgozik máson, csak az ország újjászervezésén és újjáépítésén. A parlamentben mindössze két párt van: a kormánypárt, amelyet Ghazi Kemal pasa vezet és a nemzeti ellenzék pártja. A lakosság tulnyomó többsége zárt sorokban áll a mi pártunk mögött és a parlamentben is nagy a többségünk. Ghazi Kemal pasa ezidőszent nem pártember, mert hiszen a török köztársaság elnöke és mint ilyen a pártok fölött áll. Amíg az államfő méltóságát viseli, a párt ügyeit Izmed pasa látja el. Egyébiránt pedig a

török köztársaság elnöke nem egy reprezentáló figura, hanem igazi komoly első tisztviselője az államnak. Ezuttal pedig valóságos vezetője a népek és Törökországnak.

Restaurációs és bolsevik-propaganda

— Az elüztött dinasztia érdekében nem üznek propagandát?

— Propagandát valóban üznek a volt dinasztia érdekében, de nem Törökországban, — hanem a londoni lapokban. Alig néhány napja, hogy a „Times” az egykori török uralkodóház érdekében egy nagy cikket írt. Hogy ez a propaganda a mi belső viszonyainkat egyáltalában nem érinti, az kézenfekvő. A törökök hallani sem akarnak többé a dinasztiaról. Semmi okunk sincs régi korszakok avult tradícióit fentartani és noha a mentalitásunk egészen nemzeti, mégsem kívánjuk a dinasztia. Ennek a dinasztianak azért kellett pusztulnia, mert nem gondolkozott együtt a néppel, nem is érzett véle, romlásba döntötte azt és kétségbeesésbe. A mai Törökország szakított a régi imperialista célokkal, a régi imperialista politikával, amely ugyan egy nagy országot teremtett, azonban fentartani nem tudta. Elvesztettük eddigi területünk fontos részeit, ezt mélyen fájjaljuk, azonban ma egységes a nép, öntudatos és nemzeti ideáljainhoz ragaszkodó. Ez a nemzeti érzés mindamelllett nem zárja ki azt, hogy pacifisták legyünk. Am a pacifizmus nem azt jelenti, hogy mi összetett kezekkel nézzük, hogy körülöttünk mi történik. A mi békeszerető, toleráns népünk meg fogja tudni védeni határait, ha valakinek eszébe jutna azokat megtámadni.

A bolsevizmusról a külügyminiszter kijelentette, hogy Törökországban bolsevista-propaganda megszűnt. Törökország nem avatkozik Oroszország belső ügyeibe és a török köztársaság sem tűrné, ha Oroszország bármilyen formában beleavatkozna a török belügyekbe. A bolsevikiek nagyon jól tudják, hogy a török föld nem alkalmas bolsevizmusra. Az országnak még alig van ipara, a tizenöt millió lakos közül tizennégymillió paraszt. Polgárság és munkásság által lakott város mindössze kettő van: Konstantinápoly és Smyrna. A többi városok, Angora, Brussa, Konja és a többiek parasztvárosok. A paraszt pedig nem kommunista és így nem alkalmas kommunista propagandára.

* Zsidótárgy regények. Bettauer: Nagyváros zsidók nélkül 150 lej, P. Benoit: A táncosnő 132, Lacratelle: Silbermann 80, Isiu Gro-nich: Dr. Simon Aron 40 lej. Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

lénye, melyet lyokat sokszo keznek kontr ben a féldob de közvetlen rozza a labda

A második lendülettel ke Fleischer má len gólt lő. Márk szökteti lő, a 8. perob rét góllá érté szép egyéni j akinek beadás harmadik gólj kapusa a kapu sérülés még fo ben, a vereség seredett hangu amelyeket a b lyel torol meg a labdáért foly kos megrugásá

Rövid egy (KMTE), Polla bor) játékosok bíró, utóbbiak lással.

A mérkőz is átragadt, ah len és felelti igyekeztek a r elkekeredésük sportját intéző karhatalmi kir zések botránymert a vasárna válóan alkalma ismét örvendet zónságot a p elriasszák.

Sparta
football, vivó, pi
Kötött á
Cluj, C

Kolozsvár.
Barátságos mérk
Haggibbor
Haggibbor tarta
félidőben stiluso
Moskovitz, Robe
gólokat, kívülü
nősen az Orden
állítasu fedezets
beillő játékok. K
gibbor egykori
Wesel Karolyval
bóli megjelenése
regyogó játéka.
Arad. Arad
tott 3:2 (2:0).

עיתון על מות
עליו בארץ
בבנק א"י יתום
עיונו הקדוש
בארדיה-מדיה

IZI
nagy sz

Nagy választék mindenféle szőrmeáruban!

lénye, melyet a munkások lelkes és a szabályokat sokszor túllépő rámenős játékkal igyekeznek kontraballanszirozni. *Fleischernek* ebben a félidőben is alkalma nyílik gólt elérni, de közvetlen közelről a kapus kezébe plaszirozza a labdát.

A második félidőben a *Haggibbor* nagy lendülettel kezdi a játékot és *Márk* passzából *Fleischer* már az első percben eles, védhetetlen gólt lő. A *Haggibbor* továbbra is támad, *Márk* szökteti *Fáht*, aki közelről kapu felé lő, a 8. percben azonban *Rosenfeld II.* centerét góllá értékesíti. A 34. percben *Fleischer* szép egyéni játék után szökteti *Rosenfeld II.*-t, akinek beadásából nyolc méterről a *Haggibbor* harmadik gólját rugja. Védés közben a *KMTE* kapusa a kapufába üti fejét és megsérül. Ez a sérülés még fokozza a *KMTE* játékosok körében, a vereség következtében keletkezett elkeseredett hangulatot és durvaskodni kezdenek, amelyeket a bíró kezdetben nem a kellő eréllyel torol meg és ennek következtében minden a labdáiért folytatott közelharc, valamely játékos megrugásával végződik.

Rövid egymásutánban *Ambrust*, *Bernáthot* (*KMTE*), *Pollák*, *Fleischer* és *Márk* (*Haggibbor*) játékosokat helyezi játékon kívül *Winkle* bíró, utóbbiakat legalább is vitatható indoklással.

A mérkőzés izgatott hangulata a tribünre is átragadt, ahol a rendőrség távollétében éretlen és felelőtlen elemek éktelen zsidózással igyekeztek a mérkőzés elvesztése fölött érzett elkeseredésüknek kifejezést adni. A Kolozsvár sportját intéző körök feladata, hogy kellő számú karhatalmi kirendeltséggel biztosítsák a mérkőzések botrány- és incidensmentes lefolyását, mert a vasárnapéhoz hasonló események kiválóan alkalmasak arra, hogy a mérkőzéseket ismét örrendetesen nagyszámban látogató közönséget a pályáról egyszersmindenkorra elriasszák.

Sparta Sportáruház

football, vivó, ping-pang és cserkész felszerelések
Kötött áruk nagy választékban.
Kérjen árjegyzéket!
Cluj, Calea Victoriei No 5.

Kolozsvár, KAC—Universitatea 2:1 (1:1).
Barátságos mérkőzés.

Haggibbor II.—*KMTE II.* 6:0 (1:0). A *Haggibbor* tartalékcsoportja különösen a második félidőben stílusos és nívós játékokat produkált. *Moskovitz*, *Robogány* és *Feuermann* rugták a gólokat, *Eivülus Samson*, *Lebovits*, de különösen az *Ordentlich*—*Wesel*—*Edelstein* összeállítású fedezetsor produkált első csapatba is beillő játékokat. Kellemes feltűnést keltett a *Haggibbor* egykori kiváló és lelkes játékosának, *Wesel Károlynak* a csapat színeiben való újbóli megjelenése és még mindig régi fényében ragyogó játéka.

Arad, Arad válogatott—Nagyvárad válogatott 3:2 (2:0). Bíró Nagy Lajos.

מודיעים אנו בזה את צערינו העמוק
במות חברינו הצעיר
אליהו שוורץ נ. ע.
אשר מת עלינו מיתה הטובה בארץ
ישראל כיו מנהגאב.
בשם מרכז צעירי מורדה
בארוד-השנייה

מודיעים אנו בזה את צערינו העמוק
במות חברינו הצעיר
אליהו שוורץ נ. ע.
אשר מת עלינו מיתה הטובה בארץ
ישראל כיו מנהגאב.
בשם מרכז צעירי מורדה
בארוד-השנייה

Feltűnő olcsó árak!
Gyukits, Halban, Pichler,
valamint fekete velour-
kalapokban
a legnagyobb választék
WEISS SIEGFRIED
kalap- és uridivat üzleté-
ben, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 10 sz.

Gondolja meg
Ön:
vajjon a „valódi Franck
a kávédarálóval“ tudna-e
mindenütt oly könnyen
tért hódítani, ha minő-
ségét a háziasszonyok
már rég fel nem ismerték
volna?

Dr. LIEB SÁNDOR
A társadalmi gazdaság
dina líkaja
Aki harmonikus képet akar nyerni a tár-
sadmí gazdaságban működő erőkről,
akí megakarja ismerni a szociális fejlő-
dés útját, annak nélkülözhetetlen olvas-
mány *Ligeti S.* for új könyve, amely a
természettudománjos világnézetet és a
természettudománnyal törvényeit alkalmaz-
za a társadalmi gazdaság fejlődésének
ismeretében.
Ára 120 lsi
Kapható minden könyvkereskedésben.
Megrendelhető az Uj Kelet könyvoszta-
lyában Cluj (Kolozsvár): Sir. B ron L. Pop

IZRAEL JÓZSEF
nagy szőrmeáruház — Cluj, Calea Victoriei No 2.
Nagy választék mindenféle szőrmeáruházban!
Bundák 9500 leitől
Sport-bundák 3500 eitől
Gyermek-bundák 1150 leitől
Nagy választék mindenféle szőrme-ruhában

ÉRTESITEM
a nagyérdemű vásárló
közönséget, hogy
párisi és lyoni
bevásárló utamról
visszaérkeztem
és az idei
őszi és téli
divatujdonságokat
beszereztem.

Selymek
estélyi és délutáni
ruhákra.
Sima és bordűrös
Brochée k, Lamée-k,
csipkék, Velourchifonok

Kosztüm
és kabátokra
angol mintázott
és sima anyagok.

Ruhákra
Álmalaj, Kasba, posztók
a legkülönlegesebb
pasztell színekben.

Férfiszövetek
óriási választékban.

Külön osztály
szőnyegek, függönyök,
garnitúrák és
butorkelmékben.
Eredeti
lennászak, chiffonok,
asztali-garnitúrákban.

Szabó Jenő
CLUJ
Telefon 4-79.

Manométerek
és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal
GÁSPÁR műszerész, Arad
Str. Heria I. (v. Széchenyi-u.)
Javítás véget beküldött műszereket alatti helyesítéssel ellátva, rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315 sz.

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

A színházi iroda közleményei

Magnetic. Rendkívüli szorgalommal és becsülettel készült a színház drámai személynéje Fáztor Árpád idegfejtő, izgalmas drámájára, a Magneticre, amelynek a jövő héten kezdődik a bemutatás előadása. A Magnetic volt a múlt évadban a magyar színházok lehangosabb sikere és Európa és Amerika igen sok színháza megszerezte a Magnetic előadási jogát.

Király Ernő fellépései. Diadalmas sikerű fellépéseit szerdán este folytatja Király Ernő. Feltűnik a tragikusan elhunyt bécsi komponistának művészi szépségeket példátlanul gazdag operettje az Elvált asszony kerületében, Karel szerepében Királyval. Szombaton lesz Fall Leó Dollárkirálynőjének reprisza Király Ernő fellépésével. Vasárnap megismétli a Dollárkirálynőt. Hétfőn Stausz gyönyörű operettjében, a Verszkeringben lép fel. Vasárnap délután a Leányvásár, lezártatott hárakkal, Király Ernővel. Ez előadásokra elővételi díj nélkül lehet már most jegyeket váltani.

Vörös Malom az Iparosgyűlés Dalköre. Építik már szorgalmas kezek a színházban a Vörös malom hatalmas gépezetét. Csütörtökön este hosszabb pihentetés után ismét színi fog kerülni Molnár Ferencnek ez a fantasztikus darabja. Poor Liliv, Forgács Sándornak, Ihással a harcmezőzetőszerepben.

Magyar Színház heti műsora

Szerdán: Elvált asszony. (Operett-repriz. A Fall Leó emlékeztetője. Karácsonyi II. és Lengyel Irénnel. Premier-éretlet 6 sz. Sorozatszám 42.)
Csütörtök: A vörös malom. A kolozsvári I. atöregylet Dalkörenek a városi színházi dalos versenyen bemutatott karékei. (Napibéretlet 16. B, sorozatszám 43. Előadás kezdete 8 órakor)
Péntek: Sztabul rózsája (A Fall Leó emlékeztetője. Karácsonyi II. és Lengyel Irénnel. Karácsonyi Neményi fellépésével. Napibéretlet 17. sz. A, sorozat 44. Előadás kezdete 8 órakor)

Heti műsor a Szinkör-mozgóban

Csak délutáni előadások, 3 és 5 órai kezdettel.
Hétfőn, kedden és szerdán, szept. 28, 29, 30 Szerelmes asszonyok. 10 filmrészlet Goldwyn-film! 1925-ös szezon legfinomabb állatású és tökéletes rendezésű amerikai filmje a színpadon: Miss du Pont és Erich Stroheim.
Csütörtökön és pénteken, október 1. és 2. Emberszívek. 6 filmrészlet megrendítő dráma, a főszerepben: Mary Phyllis és Hause Peters. Előzőleg: Egy rendkívüli mulató burleszk.

Rakterület

száját iparvágányokkal, rakományokkal, pajtákkal, lámpákkal, hidákkal, hidmérlegekkel, telefonokkal.
Tűzoltóanyagokra kitűnően berendezve,

elfogad

bizományba, használatra, vagy bármely más kombinációval tüzfűtő, szén, építési anyagot, vasanyagot stb. Csak kényelmes ajánlatok forduljanak „Marek Depozi” jellegűen a Societate Generală de Publicitate-hoz, Schulder és Berger, Bucaresti, Str. Georgevici 9.

APRÓHIRDETÉSEK

Szedőgépmester izraelita férjet keresek elvált, 35 éves húgomnak, négyéves fiával, állásbiztosítva. Bővebbet Lóai, sarkóves, Negyvárad 9942

Motorok. Diesel, szívógáz, benzín és nyelolajmotorok minden mennyiségben, használt, de gyárilag javított állapotban, szonnan szállíthatók. — Friedrich Testvérek gépgyára, Timisoara

Asszonyok! Férjait! Kövérék!
A Dr. Nagy-féle gyógyszerárban, Monostori-ut 38. kapható és bárki által megvehető, a hiúsóványító és hizást megakadályozó „Reductor” szabdalmazott készületek mely te szes szon alkalmaszató lábakkal, nas, csipő, vállak tulajdonsága, valamint toka ellen. Ezen készületek a testet szép nülánál változtatja, amint azt a mai divat megkívánja. A „Reductor” erősíti és gombólyítja a nővet, melüket keményíti erőt és energiát ad. Ezen kívül szikkal alkalmazható az a c rancia ellen Orvosok által ajánlja. Gyors hatás. A teljes nagy készületek ára 245 lej.
A készületek vidékre is küldjük a pénzátvétele után, melyt a „Reductor” Cluj, Fach 208 címre kell beküldeni Kivágni és megadni.
9938

Inggyen 2 szobás lakást adok
és 10% ot fizetek annak, aki nekem 250 000 lej kölcsönöz első helyen való bekebelezésre. Cím meg tudható a kiadóhivataiban.

Üzletberendezés 4500, háló 9000 leért eladó Pálfinál. Hosszu-u. 40.
Vallásos házból keresek polgárista és elemista leányaimnak nevelőnőt, héber, román, német és magyar nyelv tanítására. Gáser Izidor, Almás, Arad megye 9943
Két tarbutista leány teljes ellátást kaphat Sotächter Márton, Árpád-ut 11.

Eladó várkonya székelyben egy jól felszerelt ecetgyár. Cím a kiadóban. 9951

Bőrzakmában 11 éves szakszempzetséggel, teljesen önállóan dolgozó, a könyvelésben is jártas, jó referenciákkal rendelkező bökereskedő üzletvezetői vagy utazói állást keres november 1-re. Szives megkereséseket „Bör-utazó” jellegre a kiadóba kér.

Erdélyben nagyon jól bevezetett utazó képviselőket keres, lehetőleg üveg és porcellán, vagy ehhez hasonló szakmában. Leveleket Rudolf Mosse hirdetési vállalatához Oradea-Mare „Agilis 1767” jellegre 6945

Gyermekneveléshez értő intelligens nőt keresek, ovódn, tanító vagy más képesítéssel. „Nevelőnő” jellegre a kiadóhivatala. 9946

22 éves banna, magas rozonem férjhez akarom 100.000 lei hozomány, butor és szép kelegyével, egy állandó állással bíró hivata'n khoz, keleskedőhöz vagy jobb önálló iparchoz, teljes című fnyrképes ajánlatot kérek e lap kiadóhivata „Diskretio” jellegre 9947

Taná nő román, német, francia nyelvben perfect, kezdőket zongorára is taníthat, nevelőnőnek ajánlkozik. Megkeresést „Teljes ellátás” jellegre a kiadóba kér

„Stenografia” gyo”- és gépiró szakiskola megnyit. Előadások minden nyelven. Gyorsírás, gépirás, kettős könyvvitel. Beiratkozás: Zpolya-u. 2. Üzleteliség Szentes-ház 9933

Használjunk kizárólag
PLANTOL
legjobb nőv-znyzsiri, mert ez tisztá, egészséges és klados!
Főtisztelőndő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi feügyelete alatt készült, szigoruan ortodox rituális előírás szerint.
Képviselei: **HARTIG & HIENZ Cluj**
Str. Juliu Mauiu 8. Telefon 1-18.

Gajzágó Márton
Cluj, Str. Regina Maria No 24.
késes, nükösörős, műszerész, nickelező telep.
חלפים וינר אימער
אום לאנער

Timişiana
Banca de credit și economii S. A.
Secția Deviselor — Timișoara.

Raglanok
öltönyök,
gyerek-kosztümök
Neumann M.
férfi- és fiuruha-áruháza
Cluj, Piața Unirii (Fötér) 14

Hazivan
Ára 50 lej.
A legjobb képes héber ABC. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Kárpitos kellékek
Afrik I-a, Gradlik, Viaszovszáson,
Gurtnik, Spárgák, Hessian
BOSKOVICS JÓSEF CLUJ
zák és ponyva kölcsönzési és eladási üzlete
Strada Regina Maria 15 sz. Telefonszám: 910.

Kapható az összes nagyobb órá- és ékszerészüzletekben.
Vezérképviselőt:
Moisi A. Mendel Fii
ORA CRAIOVA
elegáns és preciz — Csak nagybani eladás